

Koninklijke Auris Groep
speciaal voor gehoor, spraak en taal

Bevordering van participatie via emotie-educatie

Mariette de Klerk, krachttrainer & behandelcoördinator
Lonneke de Kraker, behandelcoördinator

Auris regio Zuid

Siméacongres
12 april 2019

Programma

- Doelstelling
- Theorie emotie-educatie
- Koffer vol Emoties
- Zelf aan de slag met emotie-educatie
- Afsluiting, wat neem je mee

Siméa 12 april 2019

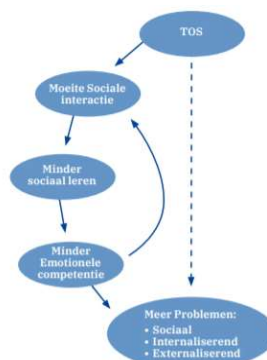

Belang van emotie-educatie

40-60% van de kinderen/ jongeren met TOS ontwikkelen sociaal-emotionele problemen en gedragsproblemen.

Dove en slechthorende kinderen en jongeren hebben drie keer zo vaak sociaal-emotionele problemen als goed horende kinderen.

Vroege interventie is ook op dit gebied belangrijk.

Bron: Bedem, van den N. De sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren met een TOS. Universiteit Leiden en Koninklijke Kentalis (2018)

Siméa 12 april 2019

Auris
Koninklijke Auris Groep

Doelstellingen emotie-educatie

- Ouders en behandelaars weten hoe ze de stappen van emotie-educatie kunnen inzetten en passen deze ook toe.
- De emotionele competentie van kinderen met een TOS of DSH neemt toe, waardoor sociale interacties beter verlopen en het kind zijn sociaal-emotionele vaardigheden nog verder kan ontwikkelen.
- Kinderen met een TOS of DSH kunnen beter deelnemen aan de maatschappij, doordat hun emotionele competentie leidt tot een betere communicatieve redzaamheid en tot minder sociaal-emotionele problemen.

Siméa 12 april 2019

Auris
Koninklijke Auris Groep

Wat is emotie-educatie?

Een kind ondersteunen in het leren begrijpen van en omgaan met emoties en gevoelens van zichzelf en de ander (Gottman, 1997).

Stappen in emotie-coaching (Roelofs, 2017):

- bewust worden van het gevoel van het kind;
- empathisch luisteren, kijken en gevoelens erkennen (valideren);
- gevoelens onder woorden brengen om het kind te erkennen en het kind iets te leren;
- samen zoeken naar oplossingen en grenzen stellen aan gedrag.

Siméa 12 april 2019

Auris
Essentiële Auris Groep

Filmpje ter introductie

<https://www.youtube.com/watch?v=QT6FdhKriB8>

Siméa 12 april 2019

Auris
Essentiële Auris Groep

Inzet van emotie-educatie

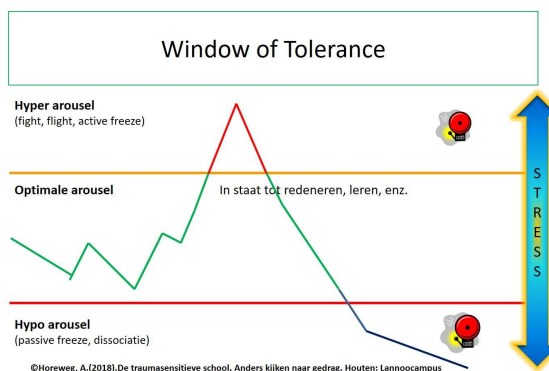
- Een gevoel als signaal van een onvervulde basisbehoefte.
- Behoeft aan basisveiligheid, verbinding met anderen, zelfwaardering, autonomie en realistische grenzen.
- De behandelaar als instrument.
- Toegankelijkheid van emotie-educatie: taalgebruik, het impliciete expliciet maken en openheid voor leren.

Siméa 12 april 2019

Auris
Klinische Auris Group

Window of Tolerance

Siméa 12 april 2019

Auris
Klinische Auris Group

Wat is jouw (aangeleerde) stijl?

Vermijdende stijl:
gevoel moet zo snel
mogelijk 'opgelost'
worden

Afkeurende stijl:
gevoel mag er niet
zijn

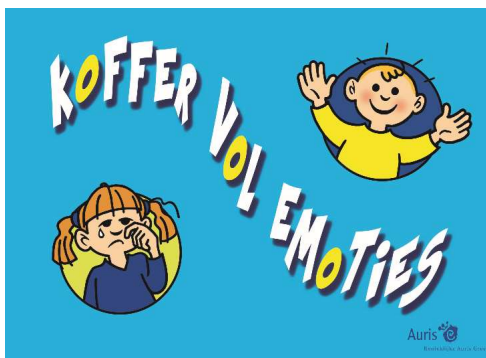
Accepterende
stijl: 'alles' mag er
zijn

Coachende stijl

Siméa 12 april 2019

Auris
Essentiële Auris Groep

De Koffer vol Emoties

Siméa 12 april 2019

Auris
Essentiële Auris Groep

Wat is de Koffer vol Emoties?

- Behandelmethodiek bij inzetten van emotie-educatie door behandelaars, die werken met ouders van jonge kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) of een gehoorbeperking (DSH)
- Koffer vol Emoties bestaat uit:
  - Theoretische achtergrond voor behandelaars
  - Praktische en visuele materialen
- Gebaseerd op basisprincipes:
  - Vanuit positieve interactie met ouders/behandelaar leermomenten creëren
  - Taalgebruik aanpassen en verrijken
  - Emoties, gevoelens, gedachten expliciteren
- Onderdelen:
  - Psycho-educatie over (omgaan met) emoties
  - Stimuleren positieve ouder-kind interacties en hechting door gezamenlijke activiteiten
  - Modeling en sociaal leren zowel van behandelaar naar ouder als van ouder naar kind
  - Vergroten emotionele woordenschat
  - Expliciete aandacht voor generalisatie naar dagelijks leven

Siméa 12 april 2019

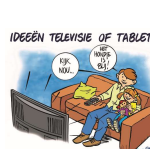
 Auris
 KennisLijke Auris Group

Inhoud Koffer vol Emoties

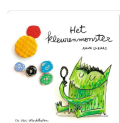

1. Handleiding voor behandelaars

2. Gevisualiseerde handleidingen voor ouders

3. Materialen

Siméa 12 april 2019

 Auris
 KennisLijke Auris Group

Stappenplan

Siméa 12 april 2019

Auris
Regionale Auris Groep

Ontwikkelingen

- Ontwikkeld binnen Auris Zorg Regio Zuid door Steffi Haast en Mariette de Klerk
- Sinds februari 2019 als pilot ingezet in de Ambulante Behandeling en de Behandelgoepen
- In samenwerking met onderzoeksafdeling Auris evalueren:
  - Inhoud en gebruik Koffer vol Emoties
  - Behandel-effecten
- Najaar 2019 feedback vanuit cliënten en behandelaren verwerken in update
- Ontwikkelen workshops gericht op kennis en vaardigheden rondom het thema Emotie-educatie en het gebruik van de Koffer vol Emoties
- Begin 2020 inzetten Auris breed en medio 2020 extern

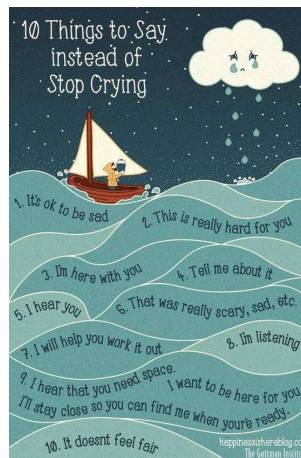
Siméa 12 april 2019

Auris
Regionale Auris Groep

Oefenen

- Fragment 'Faith'
- Opsplitsen in kleine groepen
- Doorloop de stappen:

De behoefte achter de emotie
Aandachtig kijken en luisteren
Verwoorden en erkennen
Oplossen of begrenzen

https://www.npostart.nl/het-geheime-leven-van-4-jarigen/24-07-2018/VPWON_1293181

Siméa 12 april 2019

Welk inzicht heeft dit je gebracht?

Als de juf zegt dat ik niet luister, bedoelt ze dat ik niet gehoorzaam. Dat heb ik haar nu 2x verteld, maar ze luistert niet.

Omdenken door kinderen

Bron: <https://twitter.com/omdenken/status/975794285537787909>

Bron: Wit, Peter de (2008). Sigmund weet wel raad met kinderen. Amsterdam: Uitgeverij de Harmonie.

Siméa 12 april 2019

Contactgegevens:

Mariette de Klerk
m.de.klerk@auris.nl

Lonneke de Kraker
l.d.kraker@auris.nl

Siméa 12 april 2019

Auris
Kontaklike Auris Groep